

Gruppregistrering på mervärdesskatteområdet

Finansdepartementet

2009-10-14

Dokumentbeteckning

KOM(2009) 325

Meddelande från kommissionen till rådet och europaparlamentet om
möjligheten att tillåta mervärdesskattegrupper enligt artikel 11 i rådets direktiv
2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt

Sammanfattning

I meddelandet redovisar kommissionen sin syn på hur den EG-gemensamma bestämmelsen om möjlighet att bilda mervärdesskattegrupper ska tolkas. Kommissionen anser bl.a. att en ordning för mervärdesskattegrupper måste vara öppen för samtliga typer av ekonomisk verksamhet i den medlemsstat som inför ordningen. Regeringen delar i huvudsak kommissionens uppfattning om hur bestämmelsen om mervärdesskattegrupper ska tolkas. Regeringen delar dock inte kommissionens tolkning att det av principen om skatteneutralitet följer att möjligheten att skapa mervärdesskattegrupper måste gälla alla ekonomiska sektorer, utan anser att en sektoriell tillämpning är möjlig. Innehållet i meddelandet kan komma att behöva analyseras vidare.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Sedan 1970-talet har det varit möjligt för EU:s medlemsstater att låta företag som ingår i samma intressegrupp att i mervärdesskattehänseende behandlas som en enda beskattningsbar person (gruppregistrering). Kommissionen har noterat ett ökat intresse hos medlemsstaterna att använda denna möjlighet och i dag har 16 medlemsstater infört möjlighet till gruppregistrering i sin

nationella lagstiftning. Kommissionen har även sett att det finns stora skillnader mellan de ordningar för gruppregistrering som medlemsstaterna har infört.

2009/10:FPM14

1.2 Förslagets innehåll

Enligt rådets direktiv 2006/112/EG¹ om ett gemensamt system för mervärdesskatt, i det följande benämnt mervärdesskattedirektivet, har EU:s medlemsstater möjlighet att behandla företag, som trots att de är civilrättsligt oberoende av varandra, är nära förbundna med varandra genom finansiella, ekonomiska och organisatoriska band, som en enhet i mervärdesskatterättsligt hänseende (artikel 11). Konsekvensen av att flera fristående företag behandlas som en enhet är att mervärdesskatt inte behöver läggas på fakturan när varor och tjänster tillhandahålls inom gruppen. I meddelandet redovisar kommissionen sin syn på hur mervärdesskattedirektivets bestämmelse om gruppregistrering ska tolkas.

Kommissionens uppfattning är i korthet följande. En mervärdesskattegrupp är en särskild typ av beskattningsbar person som bara existerar för mervärdesskatteändamål. Eftersom gruppen behandlas som en enda beskattningsbar person kan gruppen bara ha ett registreringsnummer för mervärdesskatt. De som ingår i en mervärdesskattegrupp måste var för sig vara beskattningsbara personer. För att kunna ingå i en mervärdesskattegrupp i ett land måste man ha sätet för sin ekonomiska verksamhet i detta land. En beskattningsbar persons fasta etableringsställen utomlands kan inte ingå, men utländska företags fasta etableringsställen i registreringslandet kan ingå. En beskattningsbar persons samtliga verksamheter måste ingå i mervärdesskattegruppen. Man kan endast vara medlem i en mervärdesskattegrupp. Samtliga tre sambandskriterier, finansiella, ekonomiska och organisatoriska band, måste vara uppfyllda. En ordning för mervärdesskattegrupper måste vara öppen för samtliga typer av ekonomisk verksamhet i den medlemsstat som inför ordningen. Gruppen som sådan har de rättigheter och skyldigheter som beskattningsbara personer har, inte de enskilda medlemmarna. En ordning för mervärdesskattegrupper bör inte ge upphov till otillbörliga fördelar eller omotiverade nackdelar och bör inte snedvrida konkurrensen eller strida mot principen om skatteneutralitet. Man måste undvika en situation där vissa medlemsstater använder möjligheten att inrätta ordningar för mervärdesskattegrupper för att locka till sig företag, dvs. att ordningarna leder till skattekonkurrens mellan medlemsstater.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

I Sverige infördes möjlighet till gruppregistrering för företag i den finansiella sektorn och för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden

¹ Rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EGT L 347, 11.12.2006, s.1)

1998. Bestämmelserna finns i 6a kap. mervärdesskattelagen (1994:200). Vid reglernas införande anförde regeringen (prop. 1997/98:148) bl.a. följande. De näringsidkare som ingår i en mervärdesskattegrupp ska anses som en enda näringsidkare i mervärdesskattehänseende och gruppen ska tilldelas endast ett registreringsnummer. I en mervärdesskattegrupp får endast ingå en näringsidkarens fasta driftställe i Sverige. All verksamhet som bedrivs av de olika medlemmarna i gruppen ska anses som en enda verksamhet bedriven av mervärdesskattegruppen. En näringsidkare får ingå i endast en mervärdesskattegrupp. Samtliga tre sambandskriterier, finansiella, ekonomiska och organisatoriska band, måste vara uppfyllda. Av gruppregistreringen följer att skattskyldigheten hos de enskilda företagen i gruppen övergår till mervärdesskattegruppen. All omsättning av eller till någon av gruppens medlemmar ska anses ha gjorts av eller till mervärdesskattegruppen.

Som framgår ovan är möjligheten att bilda mervärdesskattegrupper i Sverige begränsad till företag verksamma i den finansiella sektorn och till företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden. I prop. 1997/98:148 anförde regeringen att gruppregistrering utgör ett avsteg från principen om att alla skattepliktiga omsättningar ska beskattas. Möjligheten till gruppregistrering begränsades till att avse områden där behovet bedömdes vara störst. Att en möjlighet till gruppregistrering ansågs särskilt angelägen inom den finansiella sektorn beror bl.a. på att företagen inom denna sektor ofta har verksamheten uppdelad på flera olika juridiska personer. Uppdelningen beror bl.a. på ekonomiska, strategiska och affärsmässiga faktorer, men också på legala krav. Eftersom gruppinterna omsättningar förekommer i stor utsträckning och de finansiella företagen bedriver verksamhet som är undantagen skatteplikt blir mervärdesskatteeffekterna av de gruppinterna omsättningarna särskilt betungande inom den finansiella sektorn.

Kommissionen har i en formell underrättelse till Sverige i september 2008 anfört att principen om en neutral mervärdesskatt innebär att ordningen för mervärdesskattegrupper inte kan införas enbart i vissa sektorer, eftersom detta gynnar vissa företag i förhållande till andra (Kommissionens ref SG-Greffe (2008)D/205675, ärendenummer 2008/2144). Regeringen har i ett svar på den formella underrättelsen i november 2008 framfört uppfattningen att den svenska lagstiftningen om mervärdesskattegrupper inte strider mot principen om skatteneutralitet (Fi2008/5438/S2). Regeringen anser att konkurrenssnedvridning endast kan uppkomma om företag som konkurrerar med varandra behandlas olika. Det svenska reglerna är avgränsade till att huvudsakligen gälla företag inom en sektor där företagen har en mycket specifik verksamhet och dessutom verkar under särskilda legala krav.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Någon ändring av gällande regelverk, vare sig på EG-nivå eller nationell nivå, aktualiseras inte med anledning av meddelandet.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen delar i huvudsak kommissionens uppfattning om hur mervärdesskattedirektivets bestämmelse om gruppregistrering ska tolkas. Regeringen delar dock inte kommissionens tolkning att det av principen om skatteneutralitet följer att möjligheten att skapa mervärdesskattegrupper måste gälla alla ekonomiska sektorer. Innehållet i meddelandet kan komma att behöva analyseras vidare.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har inte yttrat sig över meddelandet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionerna har inte yttrat sig över meddelandet.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte remitterats eftersom det inte innehåller några konkreta förslag till ändrade regler.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

EG:s gemensamma mervärdesskatteregler regleras i mervärdesskattedirektivet. Av artikel 93 i EG-fördraget framgår att rådet, genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och den Ekonomiska och sociala kommittén, ska anta bestämmelser om harmoniseringen av bl.a. omsättningsskatter för att säkerställa att den inre marknaden fungerar. Kommissionen har dock nu inte lämnat något förslag, utan i ett meddelande redovisat sin syn på hur mervärdesskattedirektivets bestämmelse om gruppregistrering ska tolkas. Några beslut ska inte fattas av rådet med anledning av meddelandet.

Något förslag som behöver motiveras enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen har inte lämnats, jämför ovan.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Eftersom meddelandet endast innebär att kommissionen redovisar sin inställning i frågan kommer det inte att tas upp i rådet under hösten 2009.

4.2 Fackuttryck/termer

Beskattningsbar person = Den som självständigt bedriver en ekonomisk verksamhet oberoende av syfte eller resultat. I den svenska mervärdesskattelagen används begreppet näringsidkare.

Formell underrättelse = Första steget i ett förfarande (överträdelseförfarande) där kommissionen anser att en medlemsstats nationella regler inte följer ett EU-gemensamt direktiv.